

๒๗ สิงหาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ร่างกฎกระทรวงกำหนดประเภทของสถานศึกษาและการดำเนินการของสถานศึกษาในการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครุภักในวัยรุ่น (ฉบับที่ ...) พ.ศ.

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี
 ๒. ร่างกฎกระทรวงกำหนดประเภทของสถานศึกษาและการดำเนินการของสถานศึกษาในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครุภักในวัยรุ่น (ฉบับที่ ...) พ.ศ. พร้อมบันทึกหลักการและเหตุผล
 ๓. สรุปสาระสำคัญของร่างกฎกระทรวงกำหนดประเภทของสถานศึกษาและการดำเนินการของสถานศึกษาในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครุภักในวัยรุ่น (ฉบับที่ ...) พ.ศ.
 ๔. ตารางแสดงเหตุผลประกอบร่างกฎกระทรวงกำหนดประเภทของสถานศึกษาและการดำเนินการของสถานศึกษาในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครุภักในวัยรุ่น (ฉบับที่ ...) พ.ศ.
 ๕. คิวอาร์โค้ดสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒ - ๔

ด้วยกระทรวงศึกษาธิการ ขอเสนอร่างกฎกระทรวงกำหนดประเภทของสถานศึกษาและการดำเนินการของสถานศึกษาในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครุภักในวัยรุ่น (ฉบับที่...) พ.ศ. มาเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๕) รวมทั้งสอดคล้องตามยุทธศาสตร์ชาติด้านที่ ๔ การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) กำกับการบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. ความเป็นมา

๑.๑ เดิมกระทรวงศึกษาธิการ ได้ออกกฎกระทรวงกำหนดประเภทของสถานศึกษาและการดำเนินการของสถานศึกษาในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครุภักในวัยรุ่น พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งเป็นการออกกฎกระทรวง ตามมาตรา ๔ วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครุภักในวัยรุ่น พ.ศ. ๒๕๕๙

๑.๒ คณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครุภักในวัยรุ่น ในคราวประชุม ครั้งที่ ๒/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๖๓ ณ ห้องประชุมชัชวาทินเรนทร อาคาร ๑ ชั้น ๒ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ได้พิจารณากฎกระทรวงกำหนดประเภทของสถานศึกษาและการดำเนินการของสถานศึกษาในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครุภักในวัยรุ่น พ.ศ. ๒๕๖๑ ความในวรรคหนึ่ง ของข้อ ๗ ที่กำหนดว่า “สถานศึกษาตามข้อ ๒ ที่มีนักเรียนหรือนักศึกษาซึ่งตั้งครุภักอยู่ในสถานศึกษาต้องไม่ให้นักเรียนหรือนักศึกษานั้นออกจากสถานศึกษาดังกล่าว เว้นแต่เป็นการย้ายสถานศึกษา” นั้น พบปัญหาในทางปฏิบัติตามกฎกระทรวงดังกล่าว ในกรณีที่ผู้บริหารสถานศึกษามักจะบังคับนักเรียนหญิงซึ่งตั้งครุภักออกจากสถานศึกษาเดิม โดยให้ย้ายไปศึกษาต่อ

ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) ที่ประชุมจึงมีมติเห็นชอบให้กระทรวงศึกษาธิการปรับปรุงแก้ไขกฎกระทรวงกำหนดประเภทของสถานศึกษา และการดำเนินการของสถานศึกษาในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. ๒๕๖๑ ในข้อ ๗ ต้องไม่ให้นักเรียนหรือนักศึกษานั้นออกจากสถานศึกษาดังกล่าว เว้นแต่เป็นการย้ายสถานศึกษาตามเจตนารมณ์ของนักเรียนหรือนักศึกษาที่ตั้งครรภ์

๑.๓ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ จึงได้ยกร่างกฎกระทรวงกำหนดประเภทของสถานศึกษา และการดำเนินการของสถานศึกษาในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น (ฉบับที่ ..) พ.ศ. โดยแก้ไขความในวรรคหนึ่ง ของข้อ ๗ เป็น “สถานศึกษาตามข้อ ๒ ที่มีนักเรียนหรือนักศึกษาซึ่งตั้งครรภ์ อยู่ในสถานศึกษาต้องไม่ให้นักเรียนหรือนักศึกษานั้นออกจากสถานศึกษาด้วยเหตุแห่งการตั้งครรภ์ เว้นแต่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของนักเรียนหรือนักศึกษานั้นเป็นสำคัญ” ซึ่งมีข้อความแตกต่างไปจาก มติของคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ในคราวประชุม ครั้งที่ ๒/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๖๓ ในข้อ ๑.๒ และได้ส่งร่างกฎกระทรวงให้กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข พิจารณานำเข้า ที่ประชุมคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นเพื่อพิจารณาอีกครั้ง

๑.๔ คณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ได้มีการประชุม ครั้งที่ ๒/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ ณ ห้องประชุมชัชวาทนเรนทร อาคาร ๑ ชั้น ๒ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข และทางระบบวิดีโอทัศน์ทางไกล (Video Conference) และได้พิจารณาร่างกฎกระทรวงกำหนด ประเภทของสถานศึกษาและการดำเนินการของสถานศึกษาในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ตามที่กระทรวงศึกษาธิการเสนอ และที่ประชุมมีมติให้ปรับแก้ไขความในวรรคหนึ่ง ของข้อ ๗ แห่งกฎกระทรวงกำหนดประเภทของสถานศึกษาและการดำเนินการของสถานศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ เป็น “สถานศึกษาตามข้อ ๒ ที่มีนักเรียนหรือนักศึกษาซึ่งตั้งครรภ์อยู่ในสถานศึกษาต้องไม่ให้นักเรียนหรือนักศึกษานั้น ออกจากสถานศึกษาดังกล่าว เว้นแต่เป็นการย้ายสถานศึกษาตามเจตนารมณ์ของนักเรียนหรือนักศึกษาที่ตั้งครรภ์”

๑.๕ ดังนั้น เพื่อให้เป็นไปตามมติที่ประชุมคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหา การตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๖๓ และครั้งที่ ๒/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ ดังกล่าว สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ จึงได้ดำเนินการแก้ไข กฎกระทรวงกำหนดประเภทของสถานศึกษาและการดำเนินการของสถานศึกษาในการป้องกันและแก้ไขปัญห การตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. ๒๕๖๑ จาก “ข้อ ๗ สถานศึกษาตามข้อ ๒ ที่มีนักเรียนหรือนักศึกษาซึ่งตั้งครรภ์ อยู่ในสถานศึกษาต้องไม่ให้นักเรียนหรือนักศึกษานั้นออกจากสถานศึกษาดังกล่าว เว้นแต่เป็นการย้ายสถานศึกษา เป็น “ข้อ ๗ สถานศึกษาตามข้อ ๒ ที่มีนักเรียนหรือนักศึกษาซึ่งตั้งครรภ์อยู่ในสถานศึกษาต้องไม่ให้นักเรียน หรือนักศึกษานั้นออกจากสถานศึกษาดังกล่าว เว้นแต่เป็นการย้ายสถานศึกษาตามเจตนารมณ์ของนักเรียนหรือ นักศึกษาที่ตั้งครรภ์”

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๕) กำหนดให้ร่างกฎกระทรวงเกี่ยวกับนโยบายสำคัญที่คณะรัฐมนตรีกำหนดให้เสนอคณะรัฐมนตรี

๓. สาระสำคัญของเรื่องหรือข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

๓.๑ สาระสำคัญของเรื่อง

ร่างกฎกระทรวงกำหนดประเภทของสถานศึกษาและการดำเนินการของสถานศึกษาในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น (ฉบับที่ ..) พ.ศ. มีสาระสำคัญเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคหนึ่ง ของข้อ ๗ แห่งกฎกระทรวงกำหนดประเภทของสถานศึกษาและการดำเนินการของสถานศึกษาในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. ๒๕๖๑

จาก “ข้อ ๗ สถานศึกษาตามข้อ ๒ ที่มีนักเรียนหรือนักศึกษาซึ่งตั้งครรภ์อยู่ในสถานศึกษา ต้องไม่ให้นักเรียนหรือนักศึกษานั้นออกจากสถานศึกษาดังกล่าว เว้นแต่เป็นการย้ายสถานศึกษา”

เป็น “ข้อ ๗ สถานศึกษาตามข้อ ๒ ที่มีนักเรียนหรือนักศึกษาซึ่งตั้งครรภ์อยู่ในสถานศึกษา ต้องไม่ให้นักเรียนหรือนักศึกษานั้นออกจากสถานศึกษาดังกล่าว เว้นแต่เป็นการย้ายสถานศึกษาตามเจตนารมณ์ของนักเรียนหรือนักศึกษาที่ตั้งครรภ์”

อนึ่ง คำว่า “สถานศึกษาตามข้อ ๒ ที่มีนักเรียนหรือนักศึกษาซึ่งตั้งครรภ์ในสถานศึกษา ต้องไม่ให้นักเรียนหรือนักศึกษานั้นออกจากสถานศึกษาดังกล่าว...” นั้น เป็นบทกำหนดบังคับสถานศึกษาไม่ให้บังคับนักเรียนหรือนักศึกษาซึ่งตั้งครรภ์นั้นออกไปจากสถานศึกษาเพราะเหตุแห่งการตั้งครรภ์ แต่มิใช่เป็นบทกำหนดเพื่อจำกัดสิทธิของนักเรียนหรือนักศึกษาที่ประสงค์จะลาออกจากสถานศึกษา เพราะหากเป็นกรณีที่นักเรียนหรือนักศึกษาซึ่งตั้งครรภ์นั้นประสงค์จะลาออกจากสถานศึกษาแห่งนั้น แยกพิจารณาได้ ๒ กรณี ดังนี้

๑) กรณีนักเรียนซึ่งตั้งครรภ์ และยังไม่จบการศึกษาภาคบังคับ (ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓) เช่นนี้ นักเรียนนั้นไม่สามารถลาออกจากสถานศึกษาได้ไม่ว่าด้วยเหตุใดก็ตาม แต่หากนักเรียนนั้นมีเจตนารมณ์จะย้ายสถานศึกษาก็สามารถทำได้

๒) กรณีนักเรียนหรือนักศึกษาซึ่งตั้งครรภ์ และจบการศึกษาภาคบังคับแล้ว เช่นนี้ นักเรียนหรือนักศึกษานั้นมีสิทธิลาออกจากสถานศึกษาดังกล่าวได้ไม่ว่าด้วยเหตุใดก็ตาม และหากนักเรียนหรือนักศึกษานั้นมีเจตนารมณ์จะย้ายสถานศึกษาก็สามารถทำได้

ทั้งนี้ เมื่อมีการประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว กระทรวงศึกษาธิการจะมีหนังสือชักชวนความเข้าใจไปยังสถานศึกษาเพื่อให้สถานศึกษาปฏิบัติเป็นแนวทางเดียวกัน ต่อไป

๓.๒ ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

พระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. ๒๕๕๔

มาตรา ๔ วรรคหนึ่ง กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้รัฐมนตรีแต่ละกระทรวงมีอำนาจออกกฎกระทรวงและระเบียบเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ในส่วนที่เกี่ยวกับราชการของกระทรวงนั้น

มาตรา ๖ กำหนดให้สถานศึกษาดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ดังต่อไปนี้

(๑) จัดให้มีการเรียนการสอนเรื่องเพศวิถีศึกษาให้เหมาะสมกับช่วงวัยของนักเรียนหรือนักศึกษา

(๒) จัดหาและพัฒนาผู้สอนให้สามารถสอนเพศวิถีศึกษาและให้คำปรึกษาในเรื่องการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นแก่นักเรียนหรือนักศึกษา

(๓) จัดให้มีระบบการดูแล ช่วยเหลือ และคุ้มครองนักเรียนหรือนักศึกษาซึ่งตั้งครรภ์ ให้ได้รับการศึกษาด้วยรูปแบบที่เหมาะสมและต่อเนื่อง รวมทั้งจัดให้มีระบบการส่งต่อให้ได้รับบริการอนามัยเจริญพันธุ์และการจัดสวัสดิการสังคมอย่างเหมาะสม

การกำหนด...

การกำหนดประเภทของสถานศึกษาและการดำเนินการของสถานศึกษาแต่ละประเภท ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

๔. ความเห็นชอบหรือการอนุมัติของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง

คณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครุภักในวัยร่น ซึ่งเป็นคณะกรรมการที่มี อำนางหน้าที่เสนอแนวทางแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครุภักในวัยร่น ต่อคณะรัฐมนตรี ตามมาตรา ๑๗ (๒) แห่งพระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครุภักในวัยร่น พ.ศ. ๒๕๕๙ ได้มีมติเห็นชอบให้แก้ไขความในวรรคหนึ่ง ของข้อ ๗ แห่งกฎกระทรวงกำหนดประเภท ของสถานศึกษาและการดำเนินการของสถานศึกษาในการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครุภัก ในวัยร่น พ.ศ. ๒๕๖๑ ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๖๓ และครั้งที่ ๒/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๔

๕. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงศึกษาธิการ จึงขอเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบร่างกฎกระทรวง กำหนดประเภทของสถานศึกษาและการดำเนินการของสถานศึกษาในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครุภัก ในวัยร่น (ฉบับที่ ...) พ.ศ.

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวตรีนุช เทียนทอง)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

สำนักงานปลัดกระทรวง

สำนักนิติการ

โทร. ๐๒ ๒๘๐๒๘๖๕ ต่อ ๑๑๖ (ผู้จัด)

โทรสาร ๐๒ ๒๘๑๐๔๙๗

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraband_bla@moe.go.th